

Vad är en egenutgivare?

Det florerar en lång rad begrepp idag för nya och ibland gamla företeelser runt egenutgivning. Dessutom används samma ord på olika sätt av olika aktörer. Detta dokument är ett försök att skapa enkla och tydliga definitioner på olika begrepp som förekommer när vi talar om egenutgivning och egenutgivare. Definitionerna är skrivna av Kristina Svensson. Låna och sprid det gärna om du anger källa.

Egenutgivare

En egenutgivare är en upphovsrättsperson som fattar beslut om sin egen utgivning och tar den ekonomiska risken. Egenutgivaren kan ge ut sina verk på ett eget (Mikroförlag eller anlita ett Bokutgivningsföretag. Egenutgivaren kan ge ut sina verk i alla format och på olika marknader.

Egenutgivare är ett brett begrepp och inkluderar allt från den som ger ut sina memoarer i tio exemplar till driftiga entreprenörer som driver internationella företag.

Indieförfattare

Indieförfattare eller oberoende författare är ett förhållningssätt snarare än utgivningsform. En indieförfattare kan ge ut sina verk på olika sätt på olika marknader eller format. Exempelvis ge ut e-boken själv men sälja pocketrättigheterna till ett traditionellt förlag. Indieförfattaren kan alltså vara egenutgivare men behöver inte vara uteslutande egenutgivare.

Många indieförfattare bygger en författarplattform med direktkanaler till sina läsare för att kunna vara oberoende andra aktörer. De väntar inte på tillstånd från utomstående utan tar ägarskap över sitt författarskap. Andra utmärkande drag för indieförfattare är att de ofta är entreprenörer, samarbetar med andra och arbetar långsiktigt.

En del tycker att indieförfattare har en bättre klang än egenutgivare och använder hellre det begreppet.

Hybridförfattare

Hybrid är det nya modeordet inom bokbranschen. En hybridförfattare är en författare som blandar utgivningsformer och ibland är förlagsförfattare och ibland egenutgivare.

Självpublicering

Självpublicering är samma sak som Egenutgivare det vill säga att upphovsrättspersonen fattar beslut om och själv bekostar utgivningen av sin bok.

Bokförlag, förlag

Ett bokförlag är ett varuproducerande företag vars affärsidé är att sälja böcker. De kan ses som riskkapitalister, de antar manus de tror de kan sälja med vinst, förädlar och säljer dem.

Bokförlag kan vara nystartat eller etablerat, stort eller lite, specialiserat på en viss genre eller jobba med flera genrer. Att tala om "riktiga" förlag som motsatsord till Mikroförlag är mindre lyckat då storlek eller ålder inte är synonymt med professionalism.

Bokförlag betalar författaren för att få exploatera författarens upphovsrätt till verket under en period. Det betyder att bokförlaget har ensamrätt för det angivna formatet under den angivna perioden. Notera att det är väsentligt att både format och tidsperiod specificeras i förlagsavtalet.

Det finns företag som kallar sig för förlag men kräver medfinansiering av författaren eller att författaren köper ut ett visst antal böcker. Det är då tveksamt om de fortfarande kan kallas för förlag i klassisk bemärkelse eller om de inte snarare är Hybridförlag.

Mikroförlag

Ett mikroförlag är den minsta storleken på Bokförlag, förlag, ett förlag som bara ger ut en författares böcker, i allmänhet ägarens. Om förlaget ger ut flera författare övergår det till att vara ett småförlag.

Ett mikroförlag kan vara precis lika, eller mer, affärsmässigt än storförlagen. Ägarförhållandena gör dock att mikroförlaget kan arbeta långsiktigt, det finns inga aktieägare som kräver vinst i varje kvartalsrapport.

E-förlag, ljudboks förlag

Det finns förlag som specialiserar sig på ett format, exempelvis e-böcker eller ljudböcker.

Bokutgivningsföretag

Bokutgivningsföretag är det tungvrickande namnet på tjänsteföretag som säljer tjänsten bokutgivning. Bland dem finns många varianter och prisklasser. De kan kalla sig för Hybridförlag, Print on demand, **POD**, distributör, förlag (!), egenutgivningsplattform eller portal för egenutgivare. En del företag är i första hand boktryckerier med tilläggstjänster, andra jobbar med hela processen i en bokutgivning. En del agenter har också börjat agera bokutgivare.

Exempel på tjänster bokutgivningsföretagen erbjuder är tryck, distribution och utgivningstjänster som ISBN, registrering i Bokrondellen så att boken finns till försäljning i nätbokhandlarna, sköta pliktexemplar och skicka boken till BTJ för recension mot biblioteken. De kan också förmedla tilläggstjänster av olika slag som korrekturläsning och formgivning.

De flesta bokutgivningsföretagen ger ut alla böcker som de blir anlitade att ge ut. De gör inget urval och kan därför heller inte erbjuda någon kvalitetsstämpling. Många erbjuder att ge boken ett förlagsnamn, det vill säga att boken i kataloger står som utgiven av förlaget x, det har dock inte samma betydelse som att bli utgiven av ett bokförlag som antar boken efter ett urval.

Det finns ingen anledning att ge ett bokutgivningsföretag ensamrätt till verket.

Hybridförlag

Hybridförlag kan ses som ett mellanting mellan förlag och bokutgivningsföretag eller som den dyraste och mest ambitiösa varianten av bokutgivningsföretag. Hybridförlag erbjuder författare samma tjänster som bokförlag men författaren står för hela eller delar av kostnaden. I gengäld får författaren en större del av förtjänsten än hos ett traditionellt förlag.

Det som skiljer hybridförlagen från de enklare bokutgivningsföretagen är att hybridförlagen har en urvalsprocess och tar procent på försäljningsintäkterna. Det betyder att de har ett incitament att marknadsföra och sälja böcker, inte bara att ge ut dem.

Hybridförlag vill ofta ha ensamrätt till verket under en tidsbestämd period.

Print on demand, POD

Print on demand betyder rakt översatt tryck vid beställning. Det betyder att boken trycks först när den beställs av en läsare. Styckpriset för tryck blir högre än när en större upplaga trycks men kräver ingen dyr investering eller lagring av upplaga och är miljövänligt. "Boken" lagras som tryckfärdig fil.

POD kan användas som enda utgivningsväg för pappersböcker, som komplement till e-bok eller för att hålla backlist, det vill säga en författares äldre titlar tillgängliga för köp.

De billigare bokutgivningsföretagen har ofta sitt ursprung i print-on-demand-företag.

Vanity publishing, egoutgivning

Vanity publishing eller egoutgivning är en nedsättande term som är vanligare i den anglosaxiska världen än i Sverige. Från början användes den på alla som betalt för sin bokutgivning, det vill säga alla egenutgivare. Senare ändrades betydelsen till att gälla de egenutgivare som anlitar ett bokutgivningsföretag istället för att starta ett eget mikroförlag.